

Tõstamaa Gümnaasium

Nr. 5 (196) / juuli 2013

Tõstamaa valla ajaleht

Suveteatri tegemised

lk 6-7

Juhtkiri lk 2

Vallavolikogu istungil lk 2

Seliste külapäev lk 3

Mis imeloom see
töövõimetus on? lk 4-5

Lõuka-Ermistu
4. külapäev lk 6

Maria talu peremehe
argipäev lk 8-9

„Svensson” Manijal lk 9

Spordiuudised lk 10-11

Tõstamaa
vallapäevade kava

TÕSTAMAA VALLA HARIDUSE 325. AASTAPÄEVA PIDUSTUSED JA KOOLI KOKKUTULEK

REEDEL, 9. augustil

Valla külakoolid ootavad vilistlasi ja kunagisi töötajaid kohtuma:

kell 14.00 Kastna rahvamaja ja Tõhela rahvamaja

kell 17.00 Seliste külatuppa

kell 10.00–20.00 Vilistlaste registreerimine Tõstamaa mõisa
infolauas

kell 12.00 ja kell 16.00 registreerunud vilistlastele tasuta
giidiekskursioon mõisas

kell 19.30 - 20.30 pidulik **KONTSERT- AKTUS** mõisa ees

kell 21.00-... **KOOLIPIDU** mõisa ees.

Lavale astuvad Tõstamaa noortebändid,
ansamblid KENTUKID, REM ja T²

*Pilet eelmüügist 5 eurot (piletid müügil mõisas ja raamatukogus),
samal õhtul kohapeal pilet 7 eurot. Tasuta sissepääs kuni 7. a. lastele*

Alates kella 18.30 on avatud mõisa tallide vahel supiköök

LAUPÄEVAL, 10. augustil

kell 10.00 mõis avatud, vilistlaste registreerimine
kogu päeva jooksul

kell 10.30 registreerunud vilistlastele tasuta
giidiekskursioon mõisas

kell 12.00 **HARIDUSKONVERENTS**
„325 aastat rahvaharidust Tõstamaal“

Ettekannetega esinevad: Toomas Mitt, Toomas Rõ-
hu, Mari Lühiste, Liina Käär ja Tõstamaa keskkooli
õpilased. Ettekannete teemadeks kooli ja siinse piir-
konna haridus- ja kultuurilugu

kell 14.30 vastuvõtt endistele ja praegustele koolitöötajatele

kell 16.00 registreerunud vilistlastele tasuta giidiekskursioon
mõisas

Kooli kokkutulekul osalemine on tasuta, välja arvatud koolipidu

JUHTKIRI

■ Suur suvi ongi käes. Rahvas voorib mööda kodumaa kauneid paiku ringi.

Süüakse, ostetakse, otsitakse kunsti- ja muusikaelamusi. Teenindajatel on tihedad päevad. Kõnd on ammugi jooksuks üle läinud, näljased kliendid klõbistavad nõudega ja vaatavad kella. Kuhu küll praad jääb?

Ja tegelikult ongi tore sõita ringi, vaadata kohti kuhu kunagi pole sattunud, kombeid, maju, inimesi. Olgugi Eesti pisike, erinevad näiteks põhja- ja läänerannik teineteisest nagu öö ja päev.

Korraks lööb elu maal kihama, tööd saavad kõik, kes vähegi viitsivad liigutada. Kas viitsivad?

Vanasti said aru, mis kandi on tegu, kui vaatasid poe taha õlleklubi töömaile. Mida rohkem rüüpajaid, seda nigelam piirkond. Nüüd on seltsimehed tööpõlgurid ennast mõnusasti romantilise rannatee paadi alla sättinud. Päike ei kurna ja vihm ei vina. Ainus, mis logardielu võib rikuda on rahanappus.

Agasiingi on lisaks tavalisele nuiamisele ning kerjamisele uued meetodid kasutusele võetud. Nimelt on asunud üks naiskodanik kimbutama lapsi. Räägib esmalt lobedat jutukest, rõhub südametunnistusele, lubab raha kiiresti tagasi maksta ja meelitabki lapse peokesest eurod välja.

Tähelepanu lapsevanemad! Hoiatage ja kaitske oma lapsi, sest nemad ei pruugi alati heal ja kurjal vahet teha.

Kes ei tööta, see ei söö, aga joo! Jõudu tööle!

Ülle Tamm

TÕSTAMAA VALLAVOLIKOGU ISTUNGIL 21. juunil 2013:

Sosiaalsid kõik volikogu liikmed.

■ Kuulati vallavanema infot lähiajal toimunud:

Vastavalt volikogu otsusele toetas vald SA Kihnu Kultuuri Instituuti Manija muuseumi jaoks projekti rajamisel selle omaosaluse katmisega. Kuuri paigaldatakse muuseumi suuremad ja külma mittekartvad eksponaadid.

Seoses Pootsi raamatukogu juhataja pensionile siirdumisega on kavas välja kuulutada konkurss uue töötaja leidmiseks.

Tõstamaa hooldekodu hoones on nüüdseks täidetud tuleohutusnõuded.

Vallapäevad on tänava suured mõjutatud hariduse aastapäevast. Oodatud on ettepanekud ürituste korraldamiseks.

Projekti "Romantiline rannatee" raames on valla puhkekohtadesse paigaldatud 6 kuppelkujulist varjualust, mis on aktiivset kasutust leidnud.

■ Omavalitsuste liidu ühistegevuse raames otsustati toetada SA Leiuatjateküla sihtfinantseerimise kaudu 2100 euro suuruse summaga.

Välja makstakse sihtfinantseerimise kaudu eraldata summa ainult peale OÜ Lottemaa teemapargi kasuks tehtud positiivse finantseerimisosotuse saamist turismi tootarenduse toetusmeetmest.

■ Otsustati kehtestada Tõstamaa vallas, Värati külas, asuva Kanistu kinnistu detailplaneering.

Kanistu detailplaneeringuga on kavandatud katastriüksusest 82602:004:0220 moodustada kaks elamumaa sihtotstarbega krunti. Lisaks

on kavandatud moodustada teemaa katastriüksus. Ülejäänud ala jääb maatulundusmaaks. Elamumaa sihtotstarbega kruntidele on lubatud ehitada üks elamu koos kõrvalhoonega. Elamu kõrgus võib olla kuni 8 meetrit ja kõrvalhoone kuni 6 meetrit. Lubatud katusekalle on 30-50°. Majade veevarustus on planeeritud lahendada ühise puurkaevuga. Reoveekäitlus on planeeritud lahendada omapuhastitega.

■ Kinnitati Tõstamaa Keskkooli arengukava aastani 2016. (Määrus on avalikustatud elektroonilises Riigi Teatajas ja valla kodulehe dokumendiregistris).

■ Kuulati volikogu alaliste komisjonide esimeeste ettekandeid komisjoni tööst.

Eve Sahtel, vallasekretär

Uudiseid politsei töomailt

Ajavahemikul 1. aprill kuni 30. juuni alustati Tõstamaa vallas viis kriminaalmenetlust.

Kaks kriminaalmenetlust neist autojuhtide suhtes, kes enne rooli istumist olid tarvitanud alkoholi. Üks menetlus alustati tulirelva ja laskemootori ebaseadusliku käitlemise kohta. Politseile teatati ka jalgratta vargusest. Alaealiste poolt pandi toime üks kehaline väärkohtlemine.

Eelmise aasta samal perioodil pandi toime kolm kehalist väärkohtlemist. Neist kaks panid toime alaealised.

Toimus paadimootorite vargus.

Kolme kuuga avastati 13 väärteorikkujat, seda on mõnevõrra vähem, kui eelmise aasta samal perioodil.

Märkamatuult on õhtud hakanud järjest varem hämaruma ja sellega seoses tuletan meelde helkuri vajalikkust.

Vastavalt liiklusseadusele peab halva nähtavuse korral või pimedal ajal teel liikudes jalakäija kasutama helkurit või valgusallikat aastaajast olenemata. Tihti tekitab selle seadusepunkti juures segadus, mida tähendab seaduse mõistes pime aeg ja mida halb nähtavus.

Olgu siinkohal mõlemad mõisted veel kord lahti kirjutatud.

Pime aeg on ajavahemik ehist koiduni, mil loodusliku valguse vähesuse tõttu on nähtavus alla 300 meetri.

Halb nähtavus on ilmast või muudest nähtustest (udu, vihm, lumesadu, tuisk, hämarus, suits, tolm, vee- ja poripritsmed, vastupäike) tingitud ajutine olukord, kui teel vaadeldavat objekti pole võimalik taustast eristada kaugevalt kui 300 meetrit.

Turvalist suve jätku!

Signe Laasi,
piirkonnapolitseinik

TOIMETUS

Toimetaja: Ülle Tamm tel 505 5340, küljendaja: Pille Paalam
Internet: www.tostamaa.ee
Saatke meile oma jutte ja fotosid aadressil leht@tostamaa.ee

Levi: Tõstamaa PMÜ kauplus, Teeristi pood, Pootsi pood,
Tõstamaa bensiinijaam.
Trükikoda: Hansaprint
Tiraaž: 425 tk

Sajandivanune rahvamaja vääris pidu

Kevadel pidas Seliste küla aktiiv pikalt plaani, kas korraldada külapäeva või mitte. Peo pidamiseks oli põhjust, meie küla rahvamaja saab oktoobris saja aastaseks! Kahjuks saime fondidesse esitatud taotlustele eitava vastuse. Õnneks ulatasid abikäed Tõstamaa vallavalitsus ja Seliste Jahimeeste Selts. Suured tänud teile!

Kümnendat külapäeva aitas nõu ja jõuga organiseerida Tõstamaa kultuuri juht Õnnela Lees. Teda jätkus kirikusse avasõna ütlemata, olema rahvamajas konferansjeeks ja esinema koos Tõstamaa isetegevuslastega. Õnnela, me oleme sulle siiralt tänulikud!

Külapäeva avakontsert toimus kohalikus kirikus. Esinesid metsosopran Varvara Jerilova ja teda klaveril saatev Marina Tsarkova, esitatud muusika oli imeliselt kaunis.

Õhtuni aitas aega sisustada muuseumitoas ja rahvamajas olevate näitustega tutvumine. Köhutadaiteks pakkusid Aili Merila ja Tiina Einole küllaste maitsvat suppi, omaküpsetatud saia vaarikakisselliga. Tänu kokkadele!

Rahvamajas esinesid oma küla neiud Maret Palusalu, Se-

liste sõbrad: Tõstamaa rahvamaja naisansambel Reedene Rõõm ja folkloorirühm Vokiratas. Kannelt mängis Ave-Ingrid Veskimägi.

Seliste sai kingituseks oma küla laulu!

Väga palju elevust töid tantsuduo Showtime neiud. Ühe tantsijanna Marilini esivanemad elasid kunagi Seliste Saksatalus. Kui ahhetamapanevalt hoogsad ja graatsilised olid nende tantsud! See oli ilus!

Seliste näitering esitas Oskar Lutsu lõbusat näidendit „Kapsapää“, näitlejateks Ene, Milvi, Karoliina, Kris, Tiina ja Liina. Küllalised nautisid etendust täiega, palju sai naerda ja aplaus oli tuline. Järelikult

tuli hästi välja! Loodetavasti kutsutakse neid mujalegi esinema?

Tantsuks mängisid Tõstamaa noorte bänd ning ansambel Svips. Juba see, et pidulised said tantsu lüüa hommikutundideni, annab tunnis-

tust nende väga heast tase-
mest! Olge te tänatud!

Täname ka taevataati, kes sel aastal jättis meid vihmaga õnnistamata!

Sügav kummardus teile kõigile!

Eve Jürgens

DETAILPLANEERINGUD

▣ Tõstamaa vallavolikogu 21.06.2013 otsusega nr 106 kehtestas Kanistu detailplaneeringu.

Kanistu detailplaneeringuga on kavandatud katastriüksusest 82602:004:0220 moodustada kaks elamumaa sihtotstarbega krunti. Lisaks on kavandatud moodustada antud katastriüksusest ka teemaa katastriüksus. Ülejäänud ala jääb maatulundusmaaks. Katastriüksuseid 82602:004:0221 ja 82602:004:0222 ei muudeta ja need jäävad täies ulatuses maatulundusmaaks.

Elamumaa sihtotstarbega kruntidele on lubatud ehitada üks elamu koos kõrvalhoonega. Elamu kõrgus võib olla kuni 8 meetrit ja kõrvalhoone kuni 6 meetrit. Lubatud katusekalle on 30-50°. Majade veevarustus on planeeritud lahendatud ühise puurkaevuga. Reoveekäitlus on planeeritud lahendada omapuhastitega.

Alo Tomson,

Tõstamaa arendus- ja keskkonnanõunik

Swedbank

Pangabuss

Kõik oma rahaasjad saate korda ajada Pangabussis!

Pangabussi peatused:

Tõstamaa
rahvamaja juures
kell 9.00–10.30

II ja III kvartalis
8. ja 22. augustil
5. ja 19. septembril

Varbla
rahvamaja juures
kell 11.30–12.30
NB! Alates juulist
peatub Pangabuss
kaupluse juures

Bussist saate nõu pangateenuste kohta, tellida ja kätte pangakaardi, makseautomaadist oma kontole sularaha kanda ja välja võtta, teha arvuti abil makseid, avada hoiuseid ja sõlmida muid lepinguid.

Tutvuge Pangabussi sõiduplaani ning finantsteenuste tingimustega aadressil www.swedbank.ee. Lisainfot Pangabussi teenuste, kellaegade ja peatuste kohta saate 24h telefonilt 6 310 310.

Mis imeloom see töövõimetus on?

Viiimasel ajal on meedias palju kõlapinda leidnud Sotsiaalministeeriumis ettevalmistatav töövõime toetamise reform, mille sihtgrupp on tööealised töövõimekaoga inimesed. Kuid kes on see töövõimetu ikkagi ja kui palju see puudutab neid, kellele ei ole töövõimekadu määratud?

Töövõimet mõjutav terviseprobleem või kahjustus on midagi, mis võib tabada igäht meist ootamatult nt õnnetusse sattumisel või samas ka järkjärgult - piisavalt tervise eest hoolt kandmata, lastes kroonilisel haigusel süveneda. Ei olegi vahet, milline see algpõhjus on, aga arusaadavalt võib tervisekadu mõjutada harjumuspäraselt igapäeva elu.

Tekkinud ebamugavused nagu vaevused ja nendest tingitud valud nõuavad ilmselgelt harjumuspärase igapäeva elu muudatust. Lisaks muudatustele tekivad uued vajadused – kõrvaline abi, lisakulude hüvitamine ja sisemine motivatsioon nende eelnevate järele ulatumiseks.

Jah – motivatsioon! Mine tea - täna, homme, ülehomm, minnes tööle, lõunale, poodi kuhu iganes võib minuga midagi juhtuda. Võin saada tähelepanematu juhi süül autolt löögi ja mis edasi?

Kaotan senise olemasoleva töövõime ja liigungi nimetatud reformi sihtgruppi kui tööealine töövõimekaoga inimene. Võimalik, et lisaks tekkinud töövõimetusele võidakse mulle määrata ka puue. Pole ju vähe juhtumeid kirjeldatud liiklusõnnetusest, mille tagajärjel satuvad inimesed ratas- tooli.

Kujutame nüüd ette stsenaariumit – tänu tugevale autolt saadud löögile, olen töövõimetu, kelle igapäeva elu funktsio-

neerimiseks on oluliseks abivahendiks nt ratastool. Akadeemiline võimekus säilib täpselt sellisena nagu see enne õnnetust oli, minu käed liiguvad, minu välimus on nagu enne õnnetust, ainuke vahe ongi see ratastool, mille tõttu võin vajada erinevaid kohandusi aga eelkõige aktsepteerimist.

Milline see igapäeva elu nüüd olema saab? Jah, mind hakkavad suure tõenäosusega dikteerima piiratud ligipääsud hoonetele, aga see pole veel kõige valusam punkt.

Tööandjate ja ühiskonna diskrimineeriv suhtumine – see on see! Säilinud oskusi ja võimeid ei tohiks alahinnata ja ühiskond ei tohiks märgistada ja negatiivset seisukohta juba eos erivajadusega inimese osas võtta.

Aga milline on reaalsus? Reaalsus on märgistamine, valusate hinnangute andmine ja tagatipuks vaat, et eemale ei hakata veel hoidma.

Mis juhtub kõige selle juures minu motivatsiooniga? Tõenäoliselt on minusse kui „ebavõrdsesse ühiskonnaliikmesse“ suhtumine see, mis aheldab motivatsioonikriisi ja koduseinte vahele.

Tööturule sisenemine ei kõla ahvatlevana kui täna- val liikudes märkad haletsevaid, kaasatundvaid või põlastavaid silmapaare. See sama tööandja võib ju üks nendest silmapaari- dest olla.

„Ebavõrdne ühiskonnaliige“ – valus hinnang süvenemata- gi, milline inimese tegelik võimekus on. Ei tee ratastool, kuulmisaparaat ega mis tahes muu tehniline abivahend inimest veel nõ „ullikeseks.“

Paljuski võib tegemist olla kollektiivse hirmuga. Miks kollektiivne? Ühiskonnas on kujunenud mingid kindlad standardid, mingid kindlad profiilid jmt mis näitavad, kes mis funktsioonis, mis tasemel ja tasandil tegutsema peaks. Nüüd soovib keegi erivajadusega inimene seda standardit lõhkuda – paanika! Mis moodi peab käituma? Kas ta vajab erilist lähenemist? Lihtsam oleks ju pea liiva alla peita ja loota, et küll keegi teine selle „probleemiga“ tegeleb.

Hirm on selle nimi ja seda hirmu ei ole tarvis. Meie mõttekäik peab jõudma sinnamaale mõistmaks, et kõikidega võib juhtuda õnnetusi, igäht meist võib homme olla töövõimekaoga erinevate sündmuste tõttu.

Tööandjatele pakub riik motivatsioonipaketti piiratud töövõimega inimeste hoidmise kaasamiseks. Kahjuks ei tea nendest võimalustest palju, olgu selleks siis eelnev ebapiisav üldine turunduskommunikatsioon või pigem hirm erivajadustega inimeste ees, mis ehk ajendab eemale hoidma ning neid tavapärasest ühiskonnast eemale tõukama.

Keegi ei taha olla väljatõugatu. Siinkohal meenub piiblitõde „ära tee teisele seda, mida sa ei taha, et tehakse sulle.“ Elu- terves ühiskonnas peaksimegi lähtuma oma tegutsemisel pigem sellest, et teeme teisele seda, mida soovime, et endilegi tehakse.

Ei soovi keegi meist saada heidikuks, kes tänu igapäeva elu eemaletõukamisele vaev- leb motivatsioonikriisis kodu- seinte vahel. Vähe sellest, tänu

eemaletõukamisele, puudub ka rahaline sõltumatus, enese- teostuse võimalus ning maad võtab masendus ja rutiin.

Võib ainult ette kujutada kui raske on sellises emotsionaal- ses seisus üleüldse toast välja tulla. Samal ajal on aga igas valdkonnas puudus tublist ja kvalifitseeritud tööjõust. Miks mitte vaadata nende inimeste poole, keda senini ei ole ehk kõige aktiivsemalt tööhoidese kaasatud – erivajadusega inimesed. Miks? Aga just selle sama mõttelaadi kohaselt, et teeme teisele seda, mida soovime, et endilegi tehakse. Mine tea kuna töövõimekadu, kas osaline või täielik, meid puudutada võib ja tabab saatus siseneda tööturule hoopis uues valguses – erivajadusega inimesena.

Tulles tagasi töövõime toetamise reformi juurde, mille eesmärk on moodustada terviklik töövõime süsteem, kus võimalikult vara abistatakse ja toetatakse tervisekahjustusega inimest töö hoidmisel või sobiva töö leidmisel ning toeta- takse tööandjat, siis tegelikkuses peab igäht meist andma sellesse oma panuse.

Inimesele küll osutatakse vajalikke teenuseid kompleks- selt ja õigeaegselt, kuid eelkõige peakski igäht ideaalis tähe- lepanu pöörama terviseriski- de ennetamisele ja seda järjepi- devalt, andmata võimalust näi- teks kroonilise haiguse näol töövõimetuse tekkimisele.

Lisaks enda motivatsiooni- le panustada terviseriskide ennetamisse, aitab süsteemi efektiivsust suurendada põhi- mõte, et eksisteerib üks moti- veeritud kindlustusandja (Eesti Töötukassa), kes aktiveerib töövõimetoetuse saajaid, pak- kudes neile tööturumeetmeid, et nad saaksid hoidesse ja seelä- bi muutuksid süsteemi panus-

Vähe sellest, tänu eemaletõukamisele, puudub ka rahaline sõltumatus, enese- teostuse võimalus ning maad võtab masendus ja rutiin.

tajateks.

Ka Tööinspeksioon panustab reformi jooksul tööandjaid ja töötajaid toetavate skeemide loomisesse, mis toetavad töötajate, sh töövõimekaoga töötajate tööl hoidmist.

Tegevused parandavad ohutuskultuuri töökohal ja läbi selle vähendavad hõivest väljalangemist, mõjutavad töövõime toetamise ning töötervishoiu ja tööohutuse reformi edukat rakendamist; aitavad kujundada tööelus osalejate teadlikku käitumist töösuhetes; aitavad ettevõtetel hinnata töökeskkonna ohuteguritest tulenevaid riske ja ennetada töötajate terviseriski. Tegevused tagavad töötajate tervisekontrolli eesmärgipärasuse, otsivad lahendusi varasele pensionile jäämise ärahoidmiseks ning toetavad töötervishoiualast koostööd teadliku käitumise kujundamiseks.

Nähtavasti võimalusi tööhõivesse nende inimeste naasmisel on, tasub vaadata kas või töötukassa kodulehele, otsida rubriiki „Teenused puude või pikaajalise tervisehäirega inimestele.“ Küsimus on aga nii erivajadusega inimeste endi motivatsioonis kui tööandja tahtes neid värvata.

Mina isiklikult ei kujutaks ette, et tänu tööandja teadmatusle kaoks ka minu enda initsiatiiv olla aktiivne tööturu liige, kuuluda kollektiivi, olla valmis uuteks eneseteostuse võimalusteks, olla rahaliselt sõltumatu, omada piisavat sissetulekut, mis annaks võimaluse lubada mõni kino-

seanss või mõni kultuuriüritus või mida iganes meelepärast.

Minu initsiatiiv vs tööandja tahe, siiralt loodan, et mida aeg edasi, seda võrdsemaks nimet kaalukauss muutub ja ettevõtteid, kes on motiveeritud ühiskonda panustama erivajadustega inimeste hõivesse kaasamisel, saab olema tänasest enam.

Ideaalis võiks igäüks

meist seista hea selle eest, et nii lähedased kui ka ise olemine valmis oma käitumisega ennetama terviseriske ning osalema meetmetes või suunama kaaslasti tagasi tööle või leidma võimalusi, kuidas olemasolevat tööd saab jätkata juhul kui on juhtunud midagi sellist, mis on mõjunud senisele tervises seisundile nii, et töövõime on kahjustunud.

Tuleb välja, et töövõimetus ei ole imeloom teiselt planeedilt, igäüks meist võib ühel hetkel olla kardetud töövõimetus – erivajadusega inimene. Meie järglased võivad seda olla, meie lähedastega võib nii juhtuda ja erivajadusi on erinevaid, mitte ainult siin loos kirjeldatud näide. Empaatiat proovikivi nii mõnelegi - aktsepteerida nii erivajadusega kui puudelisi inimesi võrdsete ja aktiivsete ühiskonnaliikmetena.

Minul on motivatsioon seista hea nii enda kui lähedaste terviseriskide ennetamisel, sealjuures nende suunamisel aktiivse eluviisi juurde, ka juhul kui peaski määratud saama töövõimekadu, aga Sinul?

Juri Teejärv,
kodanik

Seliste meierei sepikojas toimus koolitus

27. ja 28. juulil toimus Seliste sepikojas järjekorras juba teine sepatöö koolitus, mida toetas Pärnumaa Kohaliku Omavalgatuse programm.

Tegemist oli möödunud aastal toimunud sepatöö algkursuse jätkukursusega, mille teemaks olid sepislikud ühendused.

MTÜ Tõstamaa Kodukandi eestvedamisel renoveeritakse endises Seliste meiereis sepikojaks sobilikke ruume juba mitmendat aastat ning ühtlasi koolitatakse esimest gruppi õppureid sepatööd tegema. Nimelt on eesmärgiks muuta sepiko-

da kohaks, kus on võimalik läbi viia sepatöö kursuseid nii noortele kui vanematele õppuritele, pakkuda tegevusi vallas liikuvatele külalistele ning korraldada muudki kogukonnale mõeldud tegevusi. Esimene nendest ongi plaanis Tõstamaa vallapäevade ajal, mil 10. augusti ennelõunal kell 10 kuni 12 on igal uudishimulikul võimalik sepikoda uudistama minna ja soovi korral haamrit peos hoida ning sepatööd ka ise proovida. Üritus on tasuta ja loodetavasti tekitab see huvi kõikides metalli- ja sepatööst huvitatud inimestes.

Liina Käär,
projektijuht

Tallinna Tehnikakõrgkooli arhitektuuriüliõpilased rühmast EA 41 rajasid Manijale, Riida tallu käepärasest kraamist toreda mänguväljaku ja mitmeotstarbelise liivakasti. Tööd juhendas Ralf Tamm.

Lõuka-Ermistu 4. külapäev sai toredasti peetud

13. juulil võttis uuendatud Ermistu Puhkeküla avasüli vastu kõiki külapäevalisi.

Varakevadel alustatud korras- ja remonditööde tulemusena on muudetud armastatud puhkeküla kauniks ja meeldivaks tublide perekondade Tuulmeeste eestvedamisel.

Külapäeval meenutati kuni poole sajandi taguseid töid ja tegemisi Ermistu järvemajandis. Ajalugu aitas asjaosalistel meelde tuletada Villem Jaansoo. Paadikuuris sai vaadata fotosid nii töötegemistest kui ka eelnevatest külapäevadest.

Lastele oli loodud palju vahvaid võimalusi mängimiseks-lustimiseks. Külapäeva puhul sai priilt sõita vesijalgratastega, paatidega ja ujuda nii palju kui süda lustis. Kaldasse veetud ujuv parvsaun oli pillimängijatele lavaks kohandatud, mille katusele võis nautida kaunist vaadet kogu järvele ja puhkekülale.

Vahva päevajuht Marek Päästel hoolitses selle eest, et kellelgi ei oleks igav. Tema eestvedamisel viidi läbi lõbusaid mängu- ja võistlusi: vesi-

Fotod: Sten-Ander Ojakallas

jalgrattasõit paaridele, köievedu ja traditsiooniline mudamaadlus. Tantsude, laulude ja pillimänguga tulid tervitama Raimo Soomre, folkloorirühm Vokiratas, naisansambel Reedene Rõõm ja noortebänd Yleeile Syndinud. Retrohõngulist tantsumuusikat mängis ansambel Tangopojad Pärnust.

Cotze Maja pakkus söögi- ja joogipoolist. Lahke puhkeküla pererahvas jagas heldelt kõigile külalistele kingitusi ja toredaid auhindu. Ain Lopsik pakkus kõigile maitstvat suitsukala ja oli koos Margus Mätasega väsimatuteks paadimeesteks. Tõmek Jaansoo koos Tõstamaa Lusti- ja Lõbu Seltsi rahvaga olid suureks

abiks peokoha sättimisel. Sten-Ander Ojakallas püüdis toredaid hetki fotojäädvustuseks. Külapäeva korraldamisel olid suureks abiks Tekamer OÜ, Harjase OÜ, Tõstamaa Jahimeeste Selts, Ermistu puhkeküla pererahvas ja Tõstamaa vallavalitsus.

Külapäevaks kirjutas lõukalane Õie Jaansoo laulu, mis sai uhkelt ette kantud ja kuhu „suuremad süüdlased“ nimepidi sisse pandud. Laul algas nii: „Aeg on sõudnud, aeg on jõudnud – külapäev on kätte jõudnud, Ermistu ja Lõuka rahvas igas töös on ikka vahvad...“

Suured tänud kõigile tegijatele ja osalejatele!

Õnnela ja Madis

Tõstamaa tuu

Eluteatrit on Tõstamaal parasjagu nähtud, aga päristeatrit tehakse tänavu juba kolmandat korda.

Eks see ole jälle omakorda elust mahakirjutatud ja seda tuttavat tunnet publik armastabki. Senini on teatritegijatel publikuõnne kuhjaga olnud ja saalid rahvast pungil.

Tänavune etendus „Vanameestesuvi“ tehakse juba Tõstamaa suveteatri nime all ja uues kohas ehk siis rahvamajas.

Proov algab täpselt kell 11 ja lavastaja ning autor Gerda Kordemets on asjalikkus ise. Ei mingit krabistamist ega jutuvada. Näitlejad lappavad teksti ja proov läheb kindlalt käima.

Teadmata põhjusel roomavad etenduse juht Aigi Veski ja meie Janek Jaansoo kähvuli ringi nagu partisanid urgudes, aga paistab, et mees jääb asjaga rahule ja lahkub. Aigi omakorda otsustab kähvuliasendis tekstiraamatusse süveneda, ju on siis vaja. No eks ta pärast paista.

Aigile on see kolmas teatri-suvi Tõstamaal ja tema meelest oleks juba ülim aeg endale siia kanti suvila osta. Jaanipäevast augusti lõpuni on toreda alguse ja lõpuga aeg siin olla. Suurepärase puhkuse ja suurepärase trupi, hea komplekti, kuigi peab tööd tegema.

Aigi sõnul käiakse traditsiooniliselt hommikusöögil Laine baaris. Seal juba oodatakse ning üritatakse iga päev ka üllatada uute värskete küpsetistega. Lõunasöök möödub jällegi Cotzes, kus lemmikuks on jäätisekokteil. Poest ostetakse kõige rohkem mineraalvett, kohvi ja piima.

Aigi sõnul inimesed ikka silmitsevad ja räägivad vahel ka tänaval näiteseltskonnaga juttu. Linnapoiss Indrek Ojari on Tõstamaal esimest korda, aga igavust ei tunne. Siin

led sasivad teatrirahva päid juba kolmandat aastat

on mõnus ja proovivabal ajal saab lähedalt rahu ja vaikust nautida. Indreku sõnul on teatrit alati huvitav teha. "Et kas tuleb menulik või?" – "Seda ei tea kunagi ette, aga loodame. Peab tulema," arwab mees.

Vanameister Andrus Vaarik on oma Pivarootsi suvekodust samuti kolm aastat Tõstamaa vahel patseerimas käinud. Sarmikat kaabutatud näitlejat ja tema imelisi rolle mõisas tea-

takse ja meenutatakse. Hiljuti sai Vaarik suure elamuse osaliseks kui oli tervisehüda tõttu sunnitud meie tervisekeskusesse pöörduma. Nimelt otsustas asendusarst Andrust ravida enda sõnul nii nagu seda tehti sõja ajal, ehk siis süstida penitsilliini. Suur tugev arst hoiatas, et on valus, väga valus, sest süst tuleb reide. "No tegelikult oli suits ja valmis! Ja haigus oli poole tunniga pühitud." Nüüd

soovib mees seda rohtu kõigile.

Rakverelane Peeter Jakobi jõudis juba vaadata mõisaetendust "Surm, sünd ja laulatus" ning oli sellest siiras vaimustuses. Kuigi Peeter lootis, et saab vaba suve ja võib vanuse tõttu vähe lähedamat olemist lubada. Aga läks nagu alati. Siiski ei ole ta sugugi kindel, et rahulik olemine ta just õnnelikumaks teeks. Tema tahab ikka

inimeste seas elada, mitte vaikselt pensionipõlve tuksuda. Eks ka siin astuvad inimesed ligi ja küsivad, et kas oled tont või inimene. Aga kui ei olda väga pealetükkivad, loeb ta selle heatahtlikuks tähelepanuvalduseks.

Kahe jalaga maa peal Laine Mägi teatab, et peaks ikka siia korteri ostma, siis oleks hommikul nii mõnus proovi minna ja Andrus lubab omakorda mõnikord tulevasel elutoas koha sisse võtta.

Kersti Tombak sai aga Manijalt tõsise pisiku külge ja nüüd elavad tema südaeesti põlistalus saarelt pärit kolm utekest, keda abikaasa hellitavalt kaunitarideks kutsub.

Saksamaalt on tagasi ka Kristel Sutt. Ja kuigi suured patud tehakse suvel, istub tema juba kolmandat suvelavastust riitajana vaikselt proovis.

Samal ajal vaatab lavastaja Kordemets lavale, võtab stseeni tagasi, annab nõu, vehib innukalt kätega, naerab, kurvastab, mõtiskleb. Tema on see, kes vaatab, et elu ja teatritukse oleks ühine. Aga lugu ise läheb vaatajale kindlasti hinge, sest siis kui eluhetked teatrilaval panevad meid kõiki korraga nutma ja naerma, võib juhtuda, et tunneme õnne ära.

Ülle Tamm

Pühapäev on peremehe patune päev

Kõpu küla Maria tallu ostis peremees Enn Rand esimese koorma ehitusmaterjali 1991. aastal. Toona mõtles äsja ülikooli lõpetanud mees, et remondib veidi talumaja, kus tema noorpõlv möödus. Vanaema kingituse arendamiseks on Enn tänaseks pannud oma hinge. Noored pärna alleed jagavad juba lahkelt õisi.

Marias leivad koha peatumiseks lihtsad rändurid kui ka mugavaid tingimusi soovivad kliendid. Peamaja on läbinud uuenduskuuri – avar köök, kabinet, koolitusruumid. Hotelli poolele jäävad peremajad, kus ruumi lähedalt ja mugavust omajagu.

Kaubamärgina tuntud Maria talu ongi nagu terve küla, kus puudega palistatud tänavad viivad aina järgnevate puhkealade ja hoonete juurde. Jalgpalliväljak kutsus sportima.

Uusim hoone on äsja kasutusloa saanud sisemanež, mis on 22 meetrit lai ja 48 meetrit pikk. Ennu sõnul saab siin korraldada nii messe kui näitusi, põhiliselt on hoone mõistagi ratsutamise tarbeks. Tahetakse alustada regulaarsete ratsatreeningutega, sest nüüdsest saab seda teha iga ilmaga. Kahjuks oskavad eestlased veel

Uus lippaed on teravatipuline, iseloomuga, nagu ütleb Enn.

vähe ratsutada. Eesmärgiks on inimest ja hobust lähendada.

1993. aastal käidi esimest korda messil turismitalu tutvustamas. Algusaastatel kasva-

tati veiseid ja lambaid, see siiski ei õigustanud ennast.

2007. aastal oli talus otsustamise aeg – kas laiendada majutuse ja turismi osa ja suuremalt edasi minna või tõmbuda tagasi.

Otsus tuli laienemise kasuks kuigi Enn ei ole senini kindel, kas tegu oli ikka õige otsusega. Kahtleb ta oma kunagises valikus maaturismiga tegelema hakkata, sest selle raskust, tööd ja vaeva oskad vaid ise hoomata.

Kindlasti oleks ta saanud mõnes teises valdkonnas ennast kergemini ära elatada. Surve maapiirkondade suretamisele on liiga tugev.

Nende kahekümne aasta jooksul on Marias üle elatud

Üle mitme aastakümne toimus taas

tud 1997. Aasia kriis, 2007. - 2008. Euroopa ja Ameerika kriis. Kui Enn peaks veel kord otsast alustama, siis teist korda ta sama ala ei valiks. Kindlasti mitte!

Raske on tööjõu leidmisega, siin tulevad abiks praktikan did. Palju tuleb endal ära teha, pere on rakkes, ning kogu teenitud raha läheb talu arengusse tagasi.

Ennu sõnul on äri maapiirkondades selge enesetapp, aga kõik mis ei tapa teeb tugevaks. Nüüd ei ole enam pääsu, tuleb ainult edasi minna. Plaane on mehel palju, ei tea kas lähi aastatega jõuabki kõike teoks teha.

Ega Enn ei loodagi, et tema lapsed talu üle võtaksid. Nemad on näinud ainult muret ja vaeva. Lootus on lastelaste peal, kes võiksid vanaisa rajatud turismiimpeeriumis vilju noppida. Enn ütleb, et läheb lihtsalt pea ees asja sisse ning on läbi ja lõhki praktik. Ühtegi turismiõpikut pole lugenud, küll aga elulugusid tahtejõulistest inimestest.

Abikaasa Riina on riigi esimene turismiteaduste magistri kraadi omanik ning töötab õppejõuna. Talus löövad läbi siiski Ennu praktilist laadi nõuanded – maksavad kogemused.

Maria ja Jaan nende kolm poega – Aleksander, August ja Jaan.

Manijasse eksinud rootslane - ehk kus on veetõmbamise nupp?

laulatus Kõpu kirikus 23.12.1994.

Järgmisena plaanib pere-mees renoveerida Korstna talu, kus peamiselt tegutsevad jõuluvanad.

Terve taluala taastatakse sajanditaguseks elupaigaks. Jooksevad ringi koduloomad ja linnud, tööd tehakse hobustega. Tahetakse eksponeerida Eesti ohustatud tõuge. Selline naturaalne olemine peaks kindlasti meeldima lastega peredele. See kõik aitab turismihooaega pikendada.

Töö ei lõppe, tuleb hoida korras seda, mis juba tehtud. Tähtis on, et turistil oleks siin midagi teha ja ta oleks siin võimalikult kaua. Mehele endale meeldib lihtne töö labidaga, sest siis on tulemus ruttu käes.

Pühapäeviti teeb Rand tihhti pattu, sest enamasti tuleb puhkamise asemel tööd teha. "Aga eks siis tuleb tihedamalt kirikus käia", lisab ta. Viimased kolm ja pool aastat pole olnud aega puhata, ikka käib üks arendamine.

Enn loodab, et ehk on vanavanaisa selle kõigea rahul, mis Maria talus on loodud.

Ülle Tamm

Manija Riida talu perenaine arvab, et "Svensson", st mina, peaks käesoleva ajalehe jaoks artikli kirjutama.

Lõpuks ometi midagi, mida oskan! Olen elukutselt ajakirjanik. Muidu pole Manijal peaaegu midagi, mida ma oskaksin teha.

Inimesed räägivad eesti keelt ja ma ei saa mõhkugi aru. Lapsed naeravad mu üle või annavad kepiga, kui ma aru ei saa. Mu naine on siin lapsepõlvest saadik suvetööl ja puhkamas käinud. Ma ei tea täpselt, kuidas see kõik alguse sai. Mingi suvine üritus see oli. Lapstäh Toomas Uiho viis ta vist perenaise Üllega kokku. Paar päeva tagasi lendas Toomas oma isikliku lennukiga madalalt üle saare.

Naine, mina, 6-aastane, 1-aastane, 13-aastane, ämm - oleme kõik praegu siin. Naised teevad söögi ja ööbimise eest tööd: pesevad pesu, teevad voodeid ja süüa. Ise ma laisklen. Vabanduseks 1-aastase hoidmine.

1-aastaselt on talus oma lemmipaik. Ühes kööginurgas on riiulid parasjagu tema kõrgusel. Seal korjab ta purke ja purgikaasi. Trepimademel on pudeleid, mida ta istudes kokku lööb, või üritab neile kõrke peale keerata. Mobiilid, taskuarvutid, telekapuldid, lambilülid - elektroonikat ta juba niisama ei jäta! Õues on koerad. Nad lakuvad ta pikali. Väkk! Aga ta naerab ja ajab neid taga, et nad veel teeks.

Õues lehvivad tuules horisontaalis ka pestud linad. Samas on keskkonna ametnikud otsustanud, et siia ei tohi tuuleenergia tiivikuid paigaldada. Milline raiskamine! Natuke olen ka töötanud. Näiteks patareisid vahetanud. Kõige-

pealt seinakellal ja siis diktofonil. Ja muru niitnud, 1-aastane seljas. Ta uinus.

Meie perekond tahab siin igal aastal käia. Sõidame paadiga või jalutame üle jää. Nädal puhkust ilusas looduses. Ja oivaline söök, mida isegi telekas näidatud. Toiduaineid korjatakse otse köögiaknast. Perenaise Üllega saan rääkida pui-ses saksa keeles. Kõige tähtsamat oskan ka eesti keeles: "Tule sööma!"

Peremees Tiit on talu tasane mootor, kes ärkab alati mitu head tundi enne teisi. Kuue aasta jooksul on ta minuga rääkinud ühe olulise sõna: "Danger!" (ingl.k. oht!). Ta osutas kivile, kui mulle muruniitja üle andis.

Eestlased on vaiksed. Vaiksemad kui rootslased ja isegi soomlased. Ühel hommikul arvasin, et olen üksi õues, aga ümber pöörates avastasin terve tosina eestlast, kes sealsamas hommikust sõid. Mul on eestlaste osas veelgi eelarvamusi. Nad joovad rohkelt alkoholi, aga ei muutu kunagi tigidaks. Kui rootslased joovad, siis nad lähevad kaklema. Eestlased hakkavad rääkima sama kõvas-ti nagu kained rootslased.

Riida talu on paljude jaoks armas paik. Mitmed peresõbrad aitavad siin suviti tööd teha. Konnauurija Voldemaril on sokid üle püksisäärte tõmmatud - võib-olla kaitseks puukide vastu? Voldemar aitab Tiidul tööriistakuuri ehitada ja hoolitseb ka saare konnade - kõrede - eest. Koos lammaste ja lehmadega.

See nõuab ehk selgitust? Koduloomad söövad heina, mis hoiab niidud lahti. Niidud kasvasid kinni, kui piimatootmine enam tulus ei olnud ja lehmad peale Nõukogude Liidu lagunemist kadusid. Kõred

ei saa ilma niitudeta elada. Aga nüüd taastavad niidud ja kõred ELi rahadega oma vormi.

Üks teine talu sõber on võtnud kaasa pooltosinat arhitektuuritundengit. Samal ajal kui ta oma naisega surfab, disainivad ja ehitavad tudengid kaablirullidest, trossidest, kändudest ja muust käepärasest mänguväljaku.

Äsja saabus veel üks sõbrast aitaja - Tiina. Ta on Üllega pikka aega koos toimetanud, aga nad kohtusid hoopis fotolaboris. Ühe peretütre poissõber on kohal ja pruulib erinevat sorti õllesid. Maitsevad oivaliselt! Uusi abistajaid liitub külaliste ja talguliste ridadest pidevalt. Just äsja helistas keegi ja küsis, kas ta võib mõned sügiskuu siin veeta. Perenaine juurdles, mis ta võiks teha - polevat suurem asi koristaja.

Ohtuti istuvad kõik laua ümber ja filosoferivad Üllega, joovad veini ja mõtlevad elu üle järele. Kõik peale minu. Ma ei tea, millest nad räägivad. Ma noogutan viisakalt ja mõtlen muule. See toimib hästi, kuni järsku vaatavad kõik küsivalt mulle otsa. Nad tahavad midagi? Ma raputan pead ja naine peab tõlkima.

Koer tuleb köögiuksest sisse. Ta saab selle ise lahti. Kass on veelgi muljetavaldavam - ta avab köögiakna väljastpoolt ja hüppab sisse. Loomad on siin tragid. Üks lammas jalutab Üllega ringi nagu sülekoer.

Ma tunnen puudust veeklosetist. Kuhu lähevad junnid? Kus on veetõmbamise nupp? Muidu on kõik kõrgtehnoloogiline, traadita internet ja robotolmuimeja. Tele 2 mobiilsignaal on tugevam kui Stockholm linnalähirongis.

Jan Tängring,
toimetaja Rootsi elektroonikaajakirjas
Elektroniktidningen

Tõstamaa osales suvemängudel

▣ 52. Pärnumaa Suvemängude toimusid Vändras. Kavas olnud üheteistkümnest alast osales Tõstamaa vald kaheksal.

Petank 1. koht. Võistkonda kuulusid Ene Lehtsalu, Valvo Volgerad ja Toomas Rõhu. **Kergejõustik** 4. koht. Suvemängude võitjateks tulid Karen Adler TB odaviskes ja Jaan Kiisk nii PA kuulitõukes kui kettaheites. Teise koha saavutasid Lilleriine Lille TA 800, Agnes Janson TA odaviskes ja Veljo Kullerkupp PB 400. Kolmanda koha saavutasid Laura Jõe nii TA odaviskes kui kettaheites, Agnes Janson TA kõrgushüppes, Veljo Kullerkupp PB odaviskes, Allar Martson PA odaviskes ja Kristjan Kase juunioride kaugushüppes. Kergejõustiku võistkonda kuulusid veel Keru Lille, Viktoria Kullerkupp, Merilin Tukki, Teele Tõnisson, Kadri Kase, Aivo Tagasaar, Mart Kiisk, Rasmus-Oliver Veskimägi, Janno Pavlov, Mihkel Jõe.

Juhtkonnavõitlus 5. koht. Võistkonnas Janek Jaansoo, Alo Tomson ja Toomas Rõhu.

Naiste võrkpall 7. koht. **Orienteerumine** 8. koht. Võistkonnas Saima Rand, Ilmi Nael, Rafael Gordon, Heino Peterson

Meeste võrkpall 9. koht. Võistkonnas Urmas Ennok, Janek Jaansoo, Ago Adler, Aro Kütt.

Jahilaskmine 9. koht. Võistkonnas Alar Kuusik, Rutmar Nurm, Raider Nurm

Disc-golf 11. koht. Võistkonnas Alo Tomson, Ando Lomp, Janek Jaansoo.

Üldkokkuvõttes saavutati väiksemate valdade grupis kolmas koht. Tänu sõnad kõigile valla eest võistelnutele. Protokollidega on võimalik täpsemalt tutvuda Pärnumaa Spordiliidu kodulehel.

Tõstamaa Spordiklubi

Pärnumaal algatati uue maakonnaplaneeringu koostamine

Pärnu maavanem algatas, 29. juuli 2013 korraldusega nr 399, Pärnu maakonna planeeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise.

Uued maakonnaplaneeringud kõigis maakondades algatas Vabariigi Valitsus 18. juuli 2013 korraldusega nr 337.

Pärnu maakonna planeering on kehtestatud 21. detsembril 1998.

Kehtiva maakonnaplaneeringu täpsustamist ja täiendamist on korraldatud siiani teemaplaneeringute kaudu („Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused“, „Sotsiaalne infrastruktuur“ ja „Põhimaantee nr 4 (E67) Tallinn-Pärnu-Ikla (Via Baltica) trassi asukoha täpsus-

tamine km 92,0-170,0“).

Eesti riigi eesmärgiks on ruumilise arengu kujundamine vastavalt üleriigilise planeeringu „Eesti 2030+“ koostamise ajal kokku lepitud visioonile ja arengusuundadele. Riigi üldised huvid võetakse aluseks nii riiklikul, regionaalsel kui ka kohalikul tasandil otsuste langetamisel.

Kõigis maakondades uute planeeringute algatamise eesmärgiks on asetada planeerimine kogu riigis ühtsetele alustele arvestades riigi huve, vahepealse kiire majandusarengu perioodil saadud kogemusi ja lisandunud planeerimisalast oskusteavet.

Pärnu maakonna planeeringut koostab ja keskkonnamõju strateegilist hindamist korraldab Pärnu Maavalit-

sus (Akadeemia tn 2, Pärnu). Maakonnaplaneeringu kehtestamise pädevus on Pärnu maavanemal, planeering peab valmima 2015. aasta lõpuks.

Maakonnaplaneeringu ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise korraldustega ning planeeringu koostamise käigu ja dokumentidega on võimalik tutvuda Pärnu Maavalitsuse veebilehel <http://parnu.maaavalitsus.ee/et/maakonnaplaneering>.

Täiendavat infot on võimalik küsida Pärnu Maavalitsuse planeeringute talitusest, Tiiu Pärn, tel 4479761 ja e-post tiuu.parn@mv.parnu.ee.

Tiiu Pärn,
Pärnu Maavalitsuse
planeeringute talituse juhataja

LEADER tegevusgrupp MTÜ PÄRNU LAHE PARTNERLUSKOGU (PLPK) avab taotlusvooru Leader-meetme raames antava projektitoetuse (MAK meede 4) taotluste vastuvõtmiseks 2013. aastal.

Avatud on Meede 4. Ettevõtlike konkurentsivõime tõstmine.

Projektitaotlusi on õigus esitada kohalikul tegevusgrupil, SA-I või MTÜ-I, kelle liikmetest vähemalt 51% on ettevõtjad ja ettevõtjatel, kes tegutsevad Tahkuranna, Häädemeeste, Sauga, Audru, Kihnu, Koonga, Tõstamaa, Varbla, Lavassaare ja/või Saarde valdade territooriumil, lähtudes MTÜ Pärnu Lahe Partnerluskogu tegevuspiirkonna strateegiast 2007-2013, MTÜ Pärnu Lahe Partnerluskogu Rakenduskavast 2013 ja Põllumajandusministri määrusest 21. september 2012 nr 75.

Projektitaotlusi võetakse vastu 16.09.2013 – 20.09.2013 kell 8.00-16.00 PLPK büroos aadressil Ringi 1A, Audru, Pärnumaa.

Projektitaotluse dokumendid tuleb esitada ühes eksemplaris paber kandjal ja digitaalsel andmekandjal.

Projektitaotluste menetlemine toimub Pärnu Lahe Partnerluskogu

projektitoetuse taotluse menetlemisega seotud dokumentide registreerimise ja säilitamise; hindamiskomisjoni moodustamise ja hindamiskomisjoni kokkuvõtte; projektitoetuse taotluste hindamise ja paremusjärjestuse koostamise; projektitoetuse taotluse menetlemisel hindamiskomisjoni ja juhatuse liikme taandamise; PLPK poolt antud haldusakti vaidemenetluse kord ja PLPK hindamiskriteeriumite alusel,

mis on kättesaadavad MTÜ Pärnu Lahe Partnerluskogu kodulehel www.plp.ee

Projektitoetuse taotleja konsulteerimine PLPK poolt toimub PLPK büroos, e-posti aadressil plpparnu@gmail.com ja telefonide 433 1053, 509 2261 teel.

NB! Projektitaotluse esitamise aja palume eelnevalt broneerida e-postiga aadressil plp-parnu@gmail.com või telefonidel 433 1053, 509 2261.

Rannamängudel tuli leppida neljanda kohaga

Pärnumaa mereäärsete valdade rannamängud toimusid Audru vallas Valgerannas. Mõõtu võeti üheksal alal.

Pendelteade III koht - Karoliine Kask, Lilleriine Lille, Agnes Janson, Teele Tõnisson, Karen Adler, Kristjan Kase, Kaarel Kase, Jaan Kiisk, Karl Kalda, Taavi Marus.

Kergejõustik III koht . Võisteldi 60 m jooksus, hoota kauguses, kuulijännis ja 500/1000 m jooksus. Tõstamaalastest oli edukaim Jaak Jaanso, kes saavutas MV klassis II koha 60 m jooksus ja kuulijännis ning III koha hoota kauguses. Esikolmikusse jõudsid veel Gerda Meriorg ja Monika Adler kuulijännis. Kergejõustikus võistlesid veel Karen Adler, Teele Tõnisson, Agnes Janson, Lilleriine Lille, Gerda Meriorg, Karl Kalda, Kaarel Kase, Tanel Luur, Taavi Tõnisson, Jaan Kiisk, Aro Kütt, Kristjan Kase, Rasmus-Oliver Veskimägi, Valvo Volgerad, Birgit Pere ja Aidi Lellsaar.

Juhtkonnavõistlus I koht – Tõstamaad esindas Janek Jaansoo.

Kõievedu II koht – Margus Tuulmees, Maario Päästel,

Valvo Volgerad, Hardo Vahe-mäe, Urmas Reinfeldt, Ervet Sahtel, Valeri Jurjev.

Mälumäng III koht – Kalev Martson, Heikki Luhamaa, Madis Veskimägi, Valvo Volgerad.

Võrkpall IV koht - Monika Adler, Karoliine Kask, Janek Jaansoo, Urmas Ennok, Aro Kütt, Toomas Rõhu.

Vesijalgrattasõit IV koht – Karoliine Kask, Janek Jaansoo.

Taidlus IV koht – Külli Jaanson, Ene Tamm, Teele Tõnisson, Heiko Piirme, Valeri Jurjev.

Enne viimast ala, kombineeritud teatevõistlust oli Tõstamaa esikolmiku konkurentsiks kuid jalgratturi eksimine rajalt tõi sel alal viimase koha ja üldkokkuvõttes tuli leppida IV kohaga.

Tänu sõnad kõigile valda esindanutele. Järgmisel aastal on Rannamängude korraldajaks Tõstamaa vald.

Tõstamaa Spordiklubi

SUVESÜNDMUSED TÕSTAMAA VALLAS

AUGUST

3. augustil Manõja Pää

3. augustil kell 19 Tõstamaa rahvamajas Tõstamaa suveteatri esietendus „Vanameestesuvi“ (lavastaja G. Kordemets)

4., 7., 8. augustil kell 19 Tõstamaa rahvamajas Tõstamaa suveteatri etendus „Vanameestesuvi“

9.-11. augustil XVII Tõstamaa vallapäevad

9. augustil Tõstamaa kooli kokkutulek ja hariduselu 325. aastapäev, koolipidu koos ansambliga Kentukid

9. augustil kell 16 Tõstamaa rahvamajas Tõstamaa suveteatri etendus „Vanameestesuvi“

10. augustil kell 12 Tõstamaa rahvamajas Tõstamaa suveteatri etendus „Vanameestesuvi“

11. augustil. kell 16 ja kell 19 Tõstamaa rahvamajas Tõstamaa suveteatri etendus „Vanameestesuvi“

16. augustil kell 19 Tõstamaa rahvamajas Tõstamaa suveteatri etendus „Vanameestesuvi“

17., 24. augustil kell 16 ja kell 19 Tõstamaa rahvamajas Tõstamaa suveteatri etendus „Vanameestesuvi“

25. augustil kell 16 Tõstamaa rahvamajas Tõstamaa suveteatri etendus „Vanameestesuvi“

SEPTEMBER

21. septembril kell 13 Maria Talus OKTOOBERVEST. 10 tundi kuldset pidu, õlut ikka hea!

TÕSTAMAA RANNAVOLLE 2013

□ Tõstamaa segapaaride vollesarja esimese võistluse Tõhelas võitsid Riina Reinson – Rainer Sutt. Teine koht Monika Adler – Aro Kütt ja kolmandad Grete Adler – Raido Salk.

Järgmine etapp mõisavolle pühapäeval, 11. augustil mõisa puitväljakul.

Tõstamaa Spordiklubi

Klassikaline massaaž
Jaaguranna Lillelaagris E-P

Helista ette ja lepime aja kokku
Jaak Tomson T: 55563639
www.jaaguranna.ee

RAHVAHARIDUSELE PÜHENDATUD

REEDE, 9. august

Valla külakoolid ootavad vilistlasi ja kunagisi töötajaid kohtuma:

kell 14.00 Kastna rahvamajja ja

Tõhela rahvamajja

kell 17.00 Seliste külatuppa

kell 16.00 Suveteatri etendus

„Vanameestesuvi“

Tõstamaa rahvamajas

kell 18.00 rahvaharidusele pühendatud

vallapäevade avamine

keskalevis

kell 19.30 Tõstamaa kooli kokkutuleku ja

hariduselu 325. aastapäeva

PIDULIK KONTSERT-AKTUS

mõisa ees

kell 21.00 **KOOLIPIDU** koos ansamblitega

KENTUKID, REM ja T² mõisa ees.

Soojendavad Tõstamaa

noortebändid. Oodatud on kõik!

Peopiletid eelmüügis

mõisas ja raamatukogus **5 eurot**,

pilet samal õhtul kohapeal **7 eurot**,

kuni 7. a-le lastele **tasuta**

LAUPÄEV, 10. august

kell 9.00 – 13.00 **LAAT keskalevis**. Tule ostma-müüma-vahetama!

Avatud käsitööpood, aianduspood, Laine baar, Cotze Maja, rahvamaja kohvik, raamatukogu ja toidukauplused.

kell 10.00 *lasteaed* kutsub **MÄNGE MÄNGIMA**

kell 10.30 *raamatukogu* pakub loomingulises õhkkonnas **HOMMIKUKOHVI**

kell 10.00 - 12.00 *Seliste sepikoda* avatud: **SEPATÖÖD** tutvustavad tunnustatud sepp

Gunnar Vares ja tema õpilased Rando Rand, Kalev Rand ja Ardo Käär.

Kes soovib, saab ka ise sepatööd proovida!

kell 11.00 - 12.30 **TEATRIBUSS** kogupere programmiga **“TEATER ÕPETAB” keskalevis**.

Meisterdamise töötuba. Etendus „TÄHTSAD ASJAD“.

Oled oodatud kogu perega!

kell 11.00 - 18.00 **„KROKODILLIDE JA REPTIILIDE NÄITUS“ keskalevis kiviaidas**

samuti ämblikud, maod, suured kilpkonnad ja

paljud teised roomajad Saksamaalt.

Täispilet **5 eurot**, sooduspilet **4 eurot** (lastele 3.-17. a.)

kell 12.00 hariduskonverents **“325 aastat rahvaharidust Tõstamaal” Tõstamaa mõisas**

järgneb pöördel >>

kell 12.00 **MEESTE TEGEMISED** töökoja juures

kell 12.00 Suveteatri etendus „**Vanameestesuvi**“ Tõstamaa rahvamajas

kell 14.00 Epp-Maria Kokamägi selle suve **MAALIDE NÄITUSE** avamine Tõstamaa mõisas

TÕSTAMAA MÕISAS AVATUD NÄITUSED:

kinoajalugu esemetes;

ajajoon rahvaharidusest Tõstamaal;

Jaan ja Viktor Sauli mälestuseks pühendatud **Hülle Haabi** ja **Juka Käärmani** maalide näitus;

näitus pesemisest ja hügieenist ehk eksponeeritud on pesemisega seotud esemed.

kell 14.30 **kooli sööklas** vastuvõtt endistele ja praegustele kooli töötajatele

kell 15.00-17.00 **VALLA NAISTE LAPITÖÖDE NÄITUS** rahvamajas

kell 16.00 hõimurahvaste muusika **KONTSERT “Kontrastid”** Tõstamaa mõisas

Esinevad **Olga Voronova** (viiul), **Edmunds Altmanis** (klarnet), **Mati Mikalai** (klaver). Kavas: Bartok, Eller.

Pilet 1.60 ja 0.90

kell 18.00 **KONTSERT “Vihmade taga”** Tõstamaa kirikus

R.Rannapi, U.Alenderi ja R.Valgre lauludest.

Esinevad **Maria Listra**, **Jassi Zahharov**, saadavad **Margus Kappel** ja **Jaanus Nõgisto**.

Sooduspiletid müügil Tõstamaa raamatukogus **9 eurot** (kuni 7.a. lastele sissepääs tasuta).

Pileti hind Piletilevis ja samal õhtul kohapeal **15 eurot**

kell 21.00 **RAHVAPIDU** Tõstamaa laululaval

Pidu juhhib Raadio StarFM saatejuht, emakeele õpetaja ja diskor **Allan Roosileht**.

Lavale astub ansambel **KOLUMBUS KRIS**.

Pääsmed eelmüügis Tõstamaa raamatukogus **7 eurot**, samal õhtul kohapeal **10 eurot** (kuni 7. a. lastele tasuta)

PÜHAPÄEV, 11. august

kell 9.30 **SPORDIHOMMIK** mõisas – terviseraja avamine ja läbimine

kell 10.30 **JALGRATTASÕIT** mõisa juurest (Kastna kirik-Kastna vaatetorn-Kastna sadam)

kell 11.00 **MÕISAVOLLE** segapaaridele

kell 12.00 **KASTNA SADAMA** meeleolukas **avamine**

kell 13.00 vallapäevade **LÖPPAKORD** mõisa juures

kell 13.30 viib buss mõisa juurest Munalaiu sadamasse

kell 14.00 praam Munalaiust Manija laulupeole

kell 14.30 **Manija LAULUPIDU** koos Tõstamaa ja Varbla ansamblitega **Täkulaiu sadamas**

kell 17.20 praam Manilaiust Munalaiu sadamasse, buss viib tagasi Tõstamaale

kell 16.00 Suveteatri etendus „**Vanameestesuvi**“ Tõstamaa rahvamajas

kell 19.00 Suveteatri etendus „**Vanameestesuvi**“ Tõstamaa rahvamajas

Õnnitleme uusi vallakodanikke ja nende vanemaid!

16. juunil 2013. aastal sündis Jessica Jaansoo

Juunikuu juubilarid

ELVIINE PÕLTSAM 88
ARNO TOHV 87
VILMA MÄNNIKU 86
HELJU VELIKOK 86
ANNA PULL 85
HELMİ RAHUMÄE 83
MEINARD TSILK 83
MEERI TILK 81
HELJU SAAR 80
HEINO SIRELI 80
ELFI VOOL 79
HELMİ ODES 78
ANTS JAANSO 77
VAABO SEGER 76
HILLAR PIHELGAS 74
MATI TAMMISTO 74
LEENA PÕLD 74
HEINO NÖMME 70
EHA JAAGU 65
ESTER PÕLTSAM 65

Juulikuu juubilarid

ARNO JÜRGENS 88
LEIDA UDU 82
VELLI AKSEN 81
LINDA MASSO 78
MARE METSAMÄRT 77
AIN PÄRNA 77
JAAN NOPPEL 77
ENDEL TÖNISSON 76
JELENA OIDJÄRV 76
AINO AUDOVA 76
LEMBIT OKS 75
IDA KAROTAMM 74
VELLO KARLSON 74
MILAINÉ ALLIKAS 73
ANNE RAIMET 73
HÄRTSI KIVESTE 73
LAINE KANGUR 72
VILLEM JAANSOO 72
ÜLO ADLER 71
MARGE HINDREKS 70
HENDRIK RAIST 65

**ARVO
TETSMANN**
07.06.1937 – 08.07.2013

*Ei viibet,
ei naasmise lubadust –
lihtsalt aeg oli minna.
Ometi toatäied hubasust
Sinust jäi siia-sinna.*

Kallis Mare!
Tunneme südamest
kaasa abikaasa Arvo
kaotuse puhul.

Vokiratas

**Teisipäeval, 27. augustil kell 9 - 10.30
Tõstamaa rahvamajas**

DOONORIPÄEV,

**kaasa võtta isikut
tõendav dokument.**

**Igale doonorile
väike toidupakk!**

Legendi järgi on pelikan maailma esimene doonor

Pärnu Veretalitus